

Het belang van een testament in de islam

Vrijdagpreek van vrijdag 7 januari 2022

Bismillahi arahmani araheem,

Het onderwerp van vandaag is: het belang van een testament in de islam.

Allah swt zegt in surah al-Baqarah in aya 273 het volgende:

وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

En wat jullie ook aan goeds uitgeven, voorwaar, Allah weet ervan.

In ons leven hebben we één zekerheid en dat is dat we allemaal op een dag zullen terugkeren naar Allah swt. Het wereldse leven is zeer kort, om die reden is het van belang om ook stil te staan bij je vertrek. Allah swt zegt hierover in surah al-Imraan in aya 185 het volgende:

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

Iedere ziel zal de dood proeven. En alleen op de dag der opstanding zullen jullie je volledige beloning ontvangen.

De profeet Mohammed vzmh leert ons in vele verschillende overleveringen dat we ons optimaal moeten voorbereiden op de reis terug naar Allah swt. Wij horen de juiste daden te verrichten om zo de tevredenheid van Allah swt te bereiken. Een onderdeel van deze voorbereidingen is het opstellen van een testament. In de islam is het sterk aanbevolen om een testament schriftelijk op te stellen en na te laten aan je naasten. In het Arabisch noemen we dit een "Al-Wasiyah". Het testament is een document waarin je zaken vastlegt wat je nabestaanden moeten doen op het moment als jij terug bent gekeerd naar Allah swt. Het is een waarheid dat niemand ons een morgen belooft, om die reden moeten we het opstellen van een testament niet uitstellen. In het document kan je vastleggen wat je wensen zijn rondom je begrafenis maar het is ook een document waarin je vastlegt welke verplichtingen je (nog) open hebt staan of juist wensen hoe jouw rijkdom uitgegeven moet worden. In de islam is het toegestaan om maximaal 1/3 van je vermogen na te laten aan iemand die geen erfgenaam is of aan iemand anders. In het testament kunnen ook instructies worden opgenomen met betrekking tot de goede daden van het uitgeven van liefdadigheid aan armen of andere goede doelen. Denk hierbij aan het realiseren van waterputten of het bouwen van ziekenhuizen of weeshuizen. Dit zijn allemaal vormen van doorlopende liefdadigheid. Allah swt zegt in surah al-Baqarah aya 180 het volgende:

كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةَ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ
حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ

Het is jullie voorgeschreven dat, wanneer de dood één van jullie bereikt en hij (d.w.z. de stervende) een vermogen achterlaat, hij een testament opmaakt voor de ouders en de naaste verwanten, vervolgens wat redelijk is. (Dit is) een verplichting voor de godsvruchtigen.

Het was een gewoonte in de tijd van de profeet Mohammed vzmh dat men altijd een testament opstelde waarin stond hoe zijn vermogen verdeelt moest worden onder zijn nabestaanden. Nadat de islam zijn intrede deed, is deze wijze opgeheven en is er een vast systeem gekomen waarnaar het vermogen verdeeld wordt. We zullen nu stilstaan bij drie verschillende soorten testamenten:

- Het verplichte testament waarin een persoon uitlegt wat hij verschuldigd is en wat aan hem verschuldigd is aan rechten. Zoals een (geld)schuld, lening, voorwerpen die aan hem toevertrouwd zijn, of rechten die hij verschuldigd is bij andere mensen. In dit geval is het (opstellen van een) testament een verplichting om zo zijn bezit te beschermen en om hemzelf vrij te stellen van verantwoordelijkheid. Het komt vandaag de dag helaas vaak voor dat een persoon overlijdt en dat hij schulden bij mensen heeft openstaan. De persoon die nog geld verschuldigd is kan bij wijze van spreken elk bedrag noemen en niemand weet of hij de waarheid spreekt. Verder geldt dit ook om de verplichtingen richting Allah swt. Een goed voorbeeld hiervan is de jaarlijkse Zakaat. De persoon in kwestie kan bijvoorbeeld een aantal jaar de Zakaat betaling uitgesteld hebben, dit is ook een schuld richting Allah swt wat terugbetaald moet worden om zo zich vrij te maken van deze verplichtingen.
- Het aanbevolen testament dat op vrijwillige basis (wordt samengesteld). Zoals een testament waarin een persoon een derde of minder van zijn rijkdom nalaat aan een familielid dat geen erfgenaam is of aan iemand anders. Of een testament waarin instructies worden gegeven met betrekking tot de goede daden van het uitgeven van liefdadigheid aan armen of andere goede doelen.
- Het verboden testament. Je hebt mensen die wensen achterlaten om hun vermogen uit te geven aan zaken die Allah swt verboden heeft verklaard. Dit is een testament wat niet toegestaan is. Verder is het ook voor de nabestaanden niet toegestaan om dit in uitvoer te brengen.

Tegenwoordig zien we dat er vaak een taboe heerst als het gaat om dit onderwerp. Wij horen dit gesprek altijd aan te gaan met onze naasten. De dood komt altijd onverwachts. Om die reden horen wij ons allemaal voor te bereiden hierop ongeacht hoe oud je bent. Je ziet vaak dat er veel vermogen verloren gaat omdat de nabestaanden niet weten wat de overleden persoon bezat, dit is ontzettend zonde. Kortgeleden heeft zich een situatie voorgedaan waarbij een bekeerde broeder waarvan de moeder niet-gelovig is overleed. Zijn moeder heeft toen besloten om haar zoon te laten cremen, terwijl dit tegen de wetten van de islam ingaat. Een aantal broeders hebben toen een rechtszaak aangespannen om dit tegen te houden. De rechter heeft helaas de moeder in het gelijk gesteld mede omdat er geen testament is opgesteld met de wens dat deze broeder Islamitisch begraven wil worden. Dit is natuurlijk een kwalijke zaak. Om die reden is het nogmaals enorm belangrijk dat men een testament opstelt.

Beste broeders en zusters, neem deze punten mee en ga het gesprek aan met je naasten en stel voor jezelf een testament op.

Beste broeders en zusters, bedankt voor jullie aandacht!

Wa salamoe 'alaykum wara7matoeh lahi wabarakatoeh.